

Jeg tror, at naar jeg nu til Slutning udtaler mig om Nødvendigheden af at indbringe Ordene „tvingende Magt“ i Lovforslaget, vil der vist ikke være andre af de fremsatte Anker, jeg behøver at imødegaa. Det oplyses i Lovforslaget, som det blev forelagt af Regeringen, at man har haft den Regel i Preussen lige siden 1838, at de preussiske Baner skulde betale Erstatning, medmindre Ulykken skyldes vis major. Altsaa, man har haft den Regel i Preussen siden 1838 uden at have haft Grund til Misfornøjelse med den; tværtimod, efter at den havde været gældende i Preussen fra 1838 til 1871, blev den i 1871 udvidet til at gælde hele det tyske Rige. Siden 1896 have vi haft den Regel, at Statsbanerne skulde betale Erstatning for det Gods, der betros dem til Befordring, medmindre Skaden skyldes tvingende Magt (vis major). Jeg forstaaer ikke den Betragtning, den højtærede Minister gjorde gældende, naar han sagde, det er ikke nødvendigt at have ensartede Regler for Erstatning for Personer og Gods, som er betroet til Befordring; thi, sagde den højtærede Minister, Jærnbannerne paatage sig et særligt kontraktmæssigt Ansvar for Befordring af Gods, som betros dem, men Banerne paatage sig jo ikke nogen anden Kontrakt, naar jeg kommer og leverer dem noget Gods til Befordring, end naar jeg løser en Billet og leverer dem mig selv til Befordring. Der slutes ikke nogen som helst særlig Kontrakt; i det ene Tilfælde betaler jeg Frimærke eller Fragtbrev, i det andet Tilfælde tager jeg en Billet; noget særligt Kontraktforhold findes der ikke i det ene Tilfælde, som ikke eksisterer i det andet. Og urimeligt er det dog virkelig, at der kan indtræffe Tilfælde, hvor man faar Erstatning for Skade forvoldt det Gods, som er betroet til Befordring, men ikke for det Gods, man har med sig i Kupeen, og ikke for den Skade, man lider paa Personen selv. En hel Række Tilfælde ville kunne indtræde af denne Art efter Landstingets Affattelse. Ja, der kan opstilles to hele Rækker Tilfælde, hvor Udeladelse af at vedtage Reglen om, at kun „tvingende Magt“ diskulperer, vil medføre, at man vil faa Erstatning for Gods efter Jærnbanelakstloven, men ikke for Skade paa Person efter den Affattelse. Landstinget har givet Forslaget, som her foreligger til Behandling. Den ene Række er Tilfælde, hvor det skyldes Sygdom hos Personalet, f. Eks. hos Togføreren, at Ulykken sker. Hvis vi saaledes tænke os Jærnbaneulykken ved Gentofte foraarsaget paa en anden Maade, end den

blev foraarsaget, at den ikke var foraarsaget ved Skødesløshed eller Forsømmelighed fra Togføreren Side, men f. Eks. derved, at Togføreren pludselig blev syg, fik en saa stærk Hovedpine, at det flimrede for hans Øjne, og han ikke kunde se Signalerne, saa kunde Jærnbanebestyrelsen gøre gældende: Den Mand har kørt for os i mange Aar som Togfører, han har aldrig nogen Sinde været syg før, vi kunde ikke ane, at den Mand vilde blive syg; der er ikke udvist nogen som helst Mangel paa Agtpaagivenhed fra vor Side, vi maatte kunne stole paa, at den Mand, der hidtil har haft et godt Helbred, ogsaa vilde være rask den Dag, da han kørte ind i et andet Tog! Saa vilde der efter Landstingets Affattelse ikke blive givet Erstatning for Skade paa Person, og ikke for det Gods, man selv havde med i Kupeen, men derimod blev der givet Erstatning for den Skade, der blev forvoldt paa Gods, der var i Godsvognene og betroet Banen til Befordring. Det Tilfælde var et af dem, hvor der ikke var vist Mangel paa Agtpaagivenhed fra Jærnbansens Side, men hvor Ulykken alligevel ikke skyldtes „vis major“. Det er den ene Række af Tilfælde, hvor Ulykken skyldes uformodet Sygdom hos Jærnbanepersonalet. En helt anden Række Tilfælde er det, hvor Ulykken skyldes en uanet Mangel ved Materiellet. Pludselig knækker en Vognaksel, og der afstedkommes en Ulykke derved. Saa lykkes det Jærnbanevæsenet at bevise: Vi kunne aldeles ikke gøre derved, den Vogn har ikke været brugt for længe, den har ikke været udsat for noget Slid, nogen særlig grov Behandling eller noget, som ellers kunde motivere, at man maatte antage, at den Vognaksel vilde springe; der er udvist al mulig Agtpaagivenhed, og naar Jærnbanevæsenet har vist Agtpaagivenhed faar man ikke Skadeserstatning, hvis man har faaet brækket Benene og slaaet de Ting i Stykker, der staa i Kupeen. Men da Ulykkestilfældet ikke skyldes tvingende Magt, men Skade paa Materiel, faas der Erstatning efter Takstloven. Der er altsaa her Uoverensstemmelse til Stede, og den eneste Maade, hvorpaa denne kan undgaas, er i denne Lov at optage en Bestemmelse om, at ligesom det er fastsat i § 37 i Jærnbanelakstloven, at kun tvingende Magt fritager Banerne for Erstatningspligt over for Gods, saaledes maa her kun tvingende Magt fritage Jærnbanen for Erstatningspligt for Skade paa Person. Oppe i Landstinget plejer man virkelig fra Højres Side at være nogenlunde maade-